TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2025. gada 13. martā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Fizisko personu aizsardzība attiecībā uz personas datu apstrādi – Regula (ES) 2016/679 – 5. panta 1. punkta d) apakšpunkts – Precizitātes princips – 16. pants – Tiesības labot – 23. pants – Ierobežojumi – Dati par dzimumidentitāti – Dati, kas ir neprecīzi no to reģistrēšanas publiskā reģistrā brīža – Pierādīšanas līdzekļi – Administratīvā prakse pieprasīt pierādījumus par dzimummaiņas operāciju

Lietā C-247/23 [*Deldits*] [i]

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija) iesniegusi ar 2023. gada 29. marta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 18. aprīlī, tiesvedībā

VP

pret

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda pirmās palātas priekšsēdētāja pienākumus, Tiesas priekšsēdētāja vietnieks T. fon Danvics [*T. von Danwitz*] (referents), piektās palātas priekšsēdētāja L. Arasteja Saūna [*L. Arastey Sahún*], tiesneši A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerāladvokāts: E. M. Kolinss [*A. M. Collins*],

sekretārs: I. Illēši [*I. Illéssy*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2024. gada 3. jūnija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– VP vārdā – *G. Győző*, *ügyvéd*, *E. Polgári* un *T. L. Sepsi*, *ügyvéd*,

– Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér* un *R. Kissné Berta*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – ungāru.

[i] Šīs lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

– Igaunijas valdības vārdā – *N. Grünberg*, pārstāve,

– Spānijas valdības vārdā – *S. Núñez Silva* un *A. Pérez-Zurita Gutiérrez*, pārstāvji,

– Francijas valdības vārdā – *R. Bénard*, *B. Dourthe* un *B. Fodda*, pārstāvji,

– Nīderlandes valdības vārdā – *M. K. Bulterman*, *A. Hanje* un *J. M. Hoogveld*, pārstāvji,

– Portugāles valdības vārdā – *P. Barros da Costa*, *A. Pimenta*, *J. Ramos* un *Â. Seiça Neves*, pārstāvji,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Bouchagiar*, *H. Kranenborg* un *Zs. Teleki*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2024. gada 12. septembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "VDAR") 16. pantu.

2 Šis lūgums iesniegts tiesvedībā starp fizisku personu VP un *Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság* (Migrācijas policijas Valsts galvenā pārvalde, Ungārija; turpmāk tekstā – "patvēruma jautājumos kompetentā iestāde") par datu par VP dzimumidentitāti labošanu šīs iestādes uzturētajā publiskajā reģistrā.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 VDAR 1., 10., 59. un 73. apsvērumā paredzēts:

"(1) Fizisku personu aizsardzība attiecībā uz personas datu aizsardzību ir pamattiesības. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("harta") 8. panta 1. punkts un [LESD] 16. panta 1. punkts paredz, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

[..]

(10) Lai nodrošinātu konsekventu un augsta līmeņa aizsardzību fiziskām personām un novērstu šķēršļus personu datu apritei [Eiropas] Savienībā, fiziskas personas tiesību un brīvību aizsardzības līmenim attiecībā uz šādu datu apstrādi visās dalībvalstīs vajadzētu būt vienādam. Visā Savienībā būtu jānodrošina noteikumu par fiziskas personas pamattiesību un brīvību aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi vienveidīga piemērošana. Attiecībā uz personas datu apstrādi, kuru veic, lai izpildītu juridisku pienākumu, lai izpildītu

uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtas oficiālas pilnvaras, būtu jāļauj dalībvalstīm saglabāt vai ieviest valsts noteikumus, ar ko vēl vairāk precizē šīs regulas noteikumu piemērošanu. [..]

[..]

(59) Būtu jāparedz kārtība, kas datu subjektam atvieglotu savu tiesību īstenošanu saskaņā ar šo regulu, tostarp mehānismi, kā pieprasīt un, ja piemērojams, bez maksas saņemt jo īpaši piekļuvi personas datiem un to labošanu vai dzēšanu un īstenot tiesības iebilst. [..]

[..]

(73) Ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem var piemērot ierobežojumus attiecībā uz konkrētiem principiem un tiesībām uz [personas datu] labošanu vai dzēšanu, [..] ciktāl tas demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešami un samērīgi, lai garantētu sabiedrisko drošību, tostarp [..] lai garantētu noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu un saukšanu pie atbildības par tiem, vai kriminālsodu izpildi, tostarp lai pasargātu no draudiem sabiedriskajai drošībai un tos novērstu, [..] citus svarīgus Savienības vai dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus, [..] vai datu subjekta vai citu personu tiesību un brīvību aizsardzību, tostarp sociālo aizsardzību, sabiedrības veselību un humanitārus mērķus. Minētajiem ierobežojumiem vajadzētu būt saskaņā ar prasībām, kas izklāstītas hartā un [1950. gada 4. novembrī Romā parakstītajā] Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā [(turpmāk tekstā – "ECPAK")]."

4 VDAR 1. panta "Priekšmets un mērķi" 2. punktā noteikts:

"Šī regula aizsargā fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību."

5 VDAR 2. panta "Materiālā darbības joma" 1. punktā paredzēts:

"Šo regulu piemēro personas datu apstrādei, kas pilnībā vai daļēji veikta ar automatizētiem līdzekļiem, un tādu personas datu apstrādei, kuri veido daļu no kartotēkas vai ir paredzēti, lai veidotu daļu no kartotēkas, ja apstrādi neveic ar automatizētiem līdzekļiem."

6 Šīs regulas 4. pantā "Definīcijas" noteikts:

"Šajā regulā:

1) "personas dati" ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu ("datu subjekts"); identificējama fiziska persona ir tāda, kuru var tieši vai netieši identificēt, jo īpaši atsaucoties uz identifikatoru, piemēram, minētās personas vārdu, uzvārdu, identifikācijas numuru, atrašanās vietas datiem, tiešsaistes identifikatoru vai vienu vai vairākiem minētajai fiziskajai personai raksturīgiem fiziskās, fizioloģiskās, ģenētiskās, garīgās, ekonomiskās, kultūras vai sociālās identitātes faktoriem;

2) "apstrāde" ir jebkura ar personas datiem vai personas datu kopumiem veikta darbība vai darbību kopums, ko veic ar vai bez automatizētiem līdzekļiem, piemēram, vākšana, reģistrācija, organizēšana, strukturēšana, glabāšana, pielāgošana vai pārveidošana, atgūšana, aplūkošana, izmantošana, izpaušana, nosūtot, izplatot vai citādi darot tos pieejamus, saskaņošana vai kombinēšana, ierobežošana, dzēšana vai iznīcināšana;

[..].”

7 VDAR 5. panta “Personas datu apstrādes principi” 1. punktā paredzēts, ka:

“Personas dati:

[..]

d) ir precīzi un, ja vajadzīgs, atjaunināti; ir jāveic visi saprātīgi pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzi personas dati, ņemot vērā nolūkus, kādos tie tiek apstrādāti, bez kavēšanās tiktu dzēsti vai laboti (“precizitāte”);

[..].”

8 VDAR 6. pants “Apstrādes likumīgums” nosaka:

“1. Apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir piemērojams vismaz viens no turpmāk minētajiem pamatojumiem:

[..]

c) apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu;

[..]

e) apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras;

[..].

2. Dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest konkrētākus noteikumus, lai šīs regulas noteikumu piemērošanu pielāgotu attiecībā uz apstrādi, ko veic, lai ievērotu 1. punkta c) un e) apakšpunktu, nosakot precīzāk konkrētas prasības apstrādei un citus pasākumus, ar ko nodrošina likumīgu un godprātīgu apstrādi, tostarp citās konkrētās apstrādes situācijās, kas paredzētas IX nodaļā.

3. Šā panta 1. punkta c) un e) apakšpunktā minēto apstrādes pamatu nosaka ar:

a) Savienības tiesību aktiem; vai

b) dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārzinim.

Apstrādes nolūku nosaka minētajā juridiskajā pamatā vai – attiecībā uz 1. punkta e) apakšpunktā minēto apstrādi – tas ir vajadzīgs, lai izpildītu uzdevumu, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras. Minētajā juridiskajā pamatā var būt ietverti konkrēti noteikumi, lai pielāgotu šīs regulas noteikumu piemērošanu, cita starpā vispārēji nosacījumi, kas reglamentē pārziņa īstenotu apstrādes likumību; apstrādājamo datu veidi; attiecīgie datu subjekti; vienības, kurām personas dati var tikt izpausti, un mērķi, kādiem tie var tikt izpausti; apstrādes nolūka ierobežojumi; glabāšanas termiņi; un apstrādes darbības un apstrādes procedūras, tostarp pasākumi, lai nodrošinātu likumīgu un godprātīgu apstrādi, piemēram, citās konkrētās datu apstrādes situācijās, kas paredzētas IX nodaļā. Savienības vai

dalībvalsts tiesību akti atbilst sabiedrības interešu mērķim un ir samērīgi ar izvirzīto leģitīmo mērķi.

[..]"

9 VDAR 16. pants "Tiesības labot" noteic:

"Datu subjektam ir tiesības panākt, lai pārzinis bez nepamatotas kavēšanās labotu neprecīzus datu subjekta personas datus. Ņemot vērā apstrādes nolūkus, datu subjektam ir tiesības panākt, lai nepilnīgi personas dati tiktu papildināti, tostarp sniedzot papildu paziņojumu."

10 VDAR 23. panta "Ierobežojumi" 1. punktā noteikts:

"Saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami datu pārzinim vai apstrādātājam, ar leģislatīvu pasākumu var ierobežot to pienākumu un tiesību darbības jomu, kas paredzēti 12.–22. pantā un 34. pantā, kā arī 5. pantā, ciktāl tā noteikumi atbilst 12.–22. pantā paredzētajām tiesībām un pienākumiem, – ja ar šādu ierobežojumu tiek ievērota pamattiesību un pamatbrīvību būtība un tas demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešams un samērīgs, lai garantētu:

a) valsts drošību;

b) aizsardzību;

c) sabiedrisko drošību;

d) noziedzīgu nodarījumu novēršanu, izmeklēšanu, atklāšanu vai saukšanu pie atbildības par tiem vai kriminālsodu izpildi, tostarp aizsardzību pret sabiedriskās drošības apdraudējumiem un to novēršanu;

e) citus svarīgus Savienības vai dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus, jo īpaši Savienībai vai dalībvalstij svarīgas ekonomiskās vai finanšu intereses, tostarp monetāros, budžeta un nodokļu jautājumus, sabiedrības veselību un sociālo nodrošinājumu;

[..]

h) uzraudzības, pārbaudes vai regulatīvo funkciju, kas – pat ja tikai epizodiski – ir saistīta ar oficiālu pilnvaru īstenošanu a) līdz e) un g) apakšpunktā minētajos gadījumos;

[..]."

Ungārijas tiesības

11 2007. gada 29. jūnija *menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény* (2007. gada Likums Nr. LXXX par patvēruma tiesībām; *Magyar Közlöny* 2007/83; turpmāk tekstā – "Likums par patvēruma tiesībām") 81. pantā noteikts, ka:

"Patvēruma jautājumos kompetentā iestāde ar patvēruma jautājumiem saistītajā reģistrā apstrādā bēgļu, alternatīvās aizsardzības saņēmēju, pārmitināšanas shēmas izmantotāju, pagaidu aizsardzības saņēmēju, kā arī personu, kas lūdz starptautisko aizsardzību, un personu, uz kurām

attiecas Dublinas procedūra (turpmāk tekstā kopā – "personas, uz kurām attiecas šis likums"), personas datus, informāciju par to uzturēšanos, palīdzību un atbalstu, uz ko tām ir tiesības, kā arī par jebkādām turpmākām izmaiņām, lai:

a) pārbaudītu, vai tām ir bēgļa, alternatīvās aizsardzības saņēmēja, pagaidu aizsardzības saņēmēja vai pārmitināšanas shēmas izmantotāja statuss, un nodrošinātu, ka viņiem ir tiesības izmantot no šī statusa izrietošās tiesības,

b) pārliecinātos, ka tām ir tiesības uz palīdzību un atbalstu, kā noteikts šajā likumā un citos tiesību aktos,

c) veiktu personas identifikāciju,

d) izvairītos no procedūru dublēšanās un

e) noteiktu, vai pieteikums nav iesniegts vairākkārt."

12 Likuma par patvēruma tiesībām 82. pantā paredzēts:

"Šajā nodaļā par fizisko personu identifikācijas datiem uzskata šādus personu, uz kurām attiecas šis likums, datus:

[..]

f) dzimums."

13 Šī likuma 83. panta 1. punktā noteikts:

"Patvēruma meklētāju reģistrā ietver šādus datus par personām, uz kurām attiecas šis likums:

a) fizisko personu identifikācijas dati;"

[..]."

14 Minētā likuma 83/A panta 5. punktā noteikts:

"Patvēruma jautājumos kompetentās iestādes pienākums ir *ex officio* dzēst ierakstus, kas ir pretrunā noteikumiem, labot nepareizos ierakstus un aizpildīt izlaistos ierakstus tās uzturētajā oficiālajā reģistrā."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

15 VP ir Irānas pilsonība, un 2014. gadā Ungārijā viņam tika piešķirts bēgļa statuss. Lai pamatotu pieteikumu par šī statusa piešķiršanu, VP atsaucās uz savu transidentitāti un iesniedza psihiatrijas un ginekoloģijas speciālistu izsniegtās medicīniskās izziņas. Saskaņā ar šīm izziņām, kaut arī VP bija piedzimis kā sieviete, šīs personas dzimumidentitāte bija vīrietis. Tomēr pēc tam, kad VP uz šī pamata tika atzīts par bēgli, viņš kā sieviete tika reģistrēts patvēruma reģistrā, kurš saskaņā ar Likuma par patvēruma tiesībām noteikumiem ir saistošs patvēruma jautājumos kompetentajai iestādei un kurā ir iekļauti to fizisko personu identifikācijas dati, kas ir ieguvušas šo statusu, tostarp dzimums.

16 2022. gadā VP, pamatojoties uz VDAR 16. pantu, patvēruma jautājumos kompetentajai iestādei iesniedza pieteikumu labot norādi par viņa dzimumu kā vīrieti un mainīt tā vārdu patvēruma reģistrā. VP šim pieteikumam pievienoja minētās medicīniskās izziņas. Ar 2022. gada 11. oktobra lēmumu šī iestāde minēto pieteikumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka VP nav pierādījis, ka viņam ir veikta dzimummaiņas operācija, un ka iesniegtās izziņas pierāda tikai viņa transidentitāti.

17 VP cēla prasību atcelt šo lēmumu *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa, Ungārija), kas ir iesniedzējtiesa. Prasības pamatojumam VP apgalvo, ka transidentitāte pēc definīcijas nozīmē dzimumidentitātes maiņu un ka iesniegtās medicīniskās izziņas apstiprina šīs izmaiņas. No Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūras izrietot, ka dzimumidentitātes maiņas atzīšanai nevar tikt prasīta dzimummaiņas operācija. Šāda veida prasība būtu pretrunā arī it īpaši Hartas 3. un 7. pantam. VP turklāt apgalvo, ka vairākas dalībvalstis, tostarp Beļģijas Karaliste, Dānijas Karaliste, Īrija, Grieķijas Republika, Maltas Republika, Portugāles Republika un Zviedrijas Karaliste, atzīst dzimumidentitātes maiņu, pamatojoties uz datu subjektu paziņojumiem. VP precizē, ka medicīniskajās izziņās, kas iesniegtas viņa prasības pamatojumam, ir norādīts viņa vīrišķīgais izskats un kā diagnoze skaidri norādīts Pasaules Veselības organizācijas (PVO) izveidotās Starptautiskās slimību klasifikācijas kods F64.0 par transidentitāti.

18 Patvēruma jautājumos kompetentā iestāde lūdz prasību noraidīt.

19 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, lai gan Likumā par patvēruma tiesībām, protams, ir ietverts vispārīgs noteikums par kļūdainu ierakstu labošanu, šajā likumā neesot paredzēta ne procedūra, ne nosacījumi dzimumidentitātes un/vai vārda maiņas atzīšanai saistībā ar šādām izmaiņām. Šajā ziņā *Alkotmánybíróság* (Konstitucionālā tiesa, Ungārija) 2018. gada 27. jūnija spriedumā Nr. 6/2018 esot uzskatījusi – tas, ka Ungārijas likumdevējs nav izveidojis procedūru, kas ļautu personām, kuras likumīgi uzturas Ungārijā un kurām nav Ungārijas valstspiederīgo statusa, grozīt norādi par viņu dzimumu un vārdu, lai gan Ungārijas valstspiederīgajiem šāda iespēja tika piedāvāta, ir pretrunā konstitūcijai. Turklāt Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2020. gada 16. jūlija spriedumā *Rana* pret Ungāriju (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817) esot nospriedusi, ka Ungārija ir pārkāpusi ECPAK, attiecībā uz bēgļiem neparedzot dzimumidentitātes maiņas juridiskās atzīšanas procedūru. Šī tiesību roba situācija kopš tā laika esot turpinājusies, neraugoties uz šiem spriedumiem.

20 Minēto situāciju pasliktinot apstāklis, ka kopš 2020. gada Ungārijas valstspiederīgajiem vairs neesot iespējas panākt dzimumidentitātes maiņas juridisku atzīšanu. Tieši atzīšanas iespējas neesamības valsts tiesībās dēļ VP esot cēlis prasību, pamatojoties uz VDAR 16. pantu. Šādā kontekstā iesniedzējtiesa jautā, vai ar šo pantu patvēruma jautājumos kompetentajai iestādei ir noteikts pienākums labot datus par dzimumu patvēruma reģistrā un, ja tas tā ir, kādi pierādījumi attiecīgajai personai būtu jāsniedz, lai pamatotu savu pieteikumu.

21 Šajos apstākļos *Fővárosi Törvényszék* (Galvaspilsētas Budapeštas tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka iestādei, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir atbildīga par reģistriem, saistībā ar attiecīgās personas tiesību īstenošanu ir pienākums labot iestādes reģistrētos personas datus par šīs personas dzimumu, ja šie dati ir mainījušies pēc to ievadīšanas reģistrā un šā iemesla dēļ neatbilst VDAR 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteiktajam precizitātes principam?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka personai, kas lūdz labot datus par tās dzimumu, ir pienākums iesniegt pierādījumus, lai pamatotu lūgumu labot datus?

3) Ja uz otro jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka pieteikuma iesniedzējam ir pienākums pierādīt, ka tam ir veikta dzimummaiņas operācija?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

22 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka ar to valsts iestādei, kas atbildīga par publiska reģistra uzturēšanu, ir noteikts pienākums labot personas datus par fiziskas personas dzimumidentitāti, ja šie dati nav precīzi šīs regulas 5. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

23 Iesākumā jāatgādina, ka saskaņā ar VDAR 16. pantu datu subjektam ir tiesības panākt, lai pārzinis bez nepamatotas kavēšanās labotu neprecīzus viņa personas datus. Ņemot vērā apstrādes nolūkus, datu subjektam ir tiesības panākt, lai nepilnīgi personas dati tiktu papildināti, tostarp sniedzot papildu paziņojumu.

24 Šajā tiesību normā ir konkretizētas Hartas 8. panta 2. punkta otrajā teikumā nostiprinātās pamattiesības, saskaņā ar kurām ikvienai personai ir tiesības piekļūt datiem, kas par viņu savākti, un ieviest tajos labojumus.

25 Turklāt VDAR 16. pants jāskata, ņemot vērā, pirmkārt, VDAR 5. panta 1. punkta d) apakšpunktu, kurā nostiprināts precizitātes princips, saskaņā ar ko apstrādātajiem datiem jābūt precīziem un, ja vajadzīgs, atjauninātiem, konkretizējot, ka jāveic visi saprātīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka neprecīzi dati, ņemot vērā nolūkus, kādos tie tiek apstrādāti, nekavējoties tiek dzēsti vai laboti. Otrkārt, šī tiesību norma jālasa arī VDAR 59. apsvēruma kontekstā, atbilstoši kuram būtu jāparedz kārtība, kas datu subjektam atvieglotu šajā regulā piešķirto tiesību īstenošanu, tostarp mehānismi, kā pieprasīt un, ja nepieciešams, panākt savu personas datu labošanu bez maksas.

26 Šajā ziņā jāprecizē, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru personas datu precizitāte un pilnīgums jāizvērtē, ņemot vērā nolūku, kādam šie dati ir vākti (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2017. gada 20. decembris, *Nowak*, C-434/16, EU:C:2017:994, 53. punkts).

27 Visbeidzot VDAR 16. panta interpretēšanas nolūkā jāatgādina arī, ka šīs regulas mērķis – kā izriet no tās 1. panta un 1. un 10. apsvēruma – citastarp ir nodrošināt augsta līmeņa aizsardzību fizisko personu pamattiesībām un pamatbrīvībām, jo īpaši Hartas 8. panta 1. punktā un LESD 16. panta 1. punktā nostiprinātajām viņu tiesībām uz privātās dzīves neaizskaramību saistībā ar personas datu apstrādi (spriedums, 2025. gada 9. janvāris, *Mousse*, C-394/23, EU:C:2025:2, 21. punkts un tajā minētā judikatūra).

28 Saskaņā ar šo mērķi jebkurai personas datu apstrādei citastarp jāatbilst VDAR 5. pantā noteiktajiem šādu datu apstrādes principiem, tostarp šā sprieduma 25. punktā atgādinātajam precizitātes principam, bet tai ir jāatbilst arī šīs regulas 6. pantā uzskaitītajiem likumīguma nosacījumiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2025. gada 9. janvāris, *Mousse*, C-394/23, EU:C:2025:2, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

29 Šādos apstākļos apstrādāto datu atjaunināšana ir būtisks datu subjekta aizsardzības aspekts attiecībā uz šo datu apstrādi.

30 Šajā gadījumā nav strīda par to, pirmkārt, ka informācija par VP dzimumidentitāti var tikt kvalificēta kā "personas dati", jo tā attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu VDAR 4. panta 1. punkta izpratnē, un, otrkārt, ka šie dati ir tikuši "apstrādāti" šīs regulas 4. panta 2. punkta izpratnē, jo patvēruma jautājumos kompetentā iestāde tos ir savākusi un reģistrējusi publiskā reģistrā, proti, patvēruma reģistrā. Līdz ar to šāda apstrāde, kas attiecas uz datiem, kuri veido vai kuriem paredzēts veidot daļu no kartotēkas, ietilpst minētās regulas materiālajā piemērošanas jomā saskaņā ar tās 2. panta 1. punktu (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2025. gada 9. janvāris, *Mousse*, C-394/23, EU:C:2025:2, 30. punkts).

31 Lai gan šķiet, ka pamatlietā nav apšaubīta likumīguma nosacījumu ievērošana attiecīgajā apstrādē VDAR 6. panta izpratnē, VP apstrīd, ka patvēruma jautājumos kompetentā iestāde ir ievērojusi šīs regulas 5. panta 1. punkta d) apakšpunktā noteikto precizitātes principu, kad viņš saskaņā ar minētās regulas 16. pantu lūdza labot savus personas datus par dzimumidentitāti.

32 Ņemot vērā šī sprieduma 26. punktā atgādināto judikatūru, iesniedzējtiesai ir jāpārbauda pamatlietā aplūkoto datu precizitāte, ņemot vērā mērķi, kādam tie savākti, un it īpaši, ņemot vērā Likuma par patvēruma tiesībām 81. panta c) punktu, jāizvērtē, vai šīs datu vākšanas mērķis ir identificēt datu subjektu. Ja tas tā izrādītos, tad šķiet, ka minētie dati attiektos uz dzimumidentitāti, ar kādu šī persona dzīvo, nevis uz identitāti, kas tai tikusi noteikta dzimšanas brīdī. Šādā kontekstā – pretēji tam, ko apgalvo Ungārijas valdība, – pārzinim, šajā gadījumā patvēruma jautājumos kompetentajai iestādei, būtu jāņem vērā minētās personas dzimumidentitāte brīdī, kad tā tiek reģistrēta patvēruma reģistrā, nevis dzimumidentitāte, kas tai bija konstatēta dzimšanas brīdī.

33 Līdz ar to, kā ģenerāladvokāts būtībā norādījis secinājumu 31. un 40. punktā un ņemot vērā Tiesas rīcībā esošos lietas materiālus, saskaņā ar kuriem bēgļa statusa piešķiršanas procedūrā Ungārija esot atzinusi, ka VP ir transpersona, personas dati, kas attiecas uz viņa dzimumidentitāti un kas ir iekļauti patvēruma reģistrā, šķiet esam bijuši neprecīzi kopš to reģistrācijas brīža.

34 Šajā ziņā – pretēji tam, ko apgalvo Ungārijas valdība, – dalībvalsts nevar atsaukties uz konkrētām valsts tiesību normām, kas pieņemtas, pamatojoties uz VDAR 6. panta 2. un 3. punktu, lai nepieļautu Hartas 8. panta 2. punktā nostiprinātās un VDAR 16. pantā konkretizētās tiesības labot datus.

35 Proti, pirmkārt, no šīs regulas 10. apsvēruma trešā teikuma izriet, ka šo īpašo tiesību normu mērķis ir tikai sīkāk precizēt VDAR ietverto noteikumu piemērošanu, nevis no tiem atkāpties.

36 Otrkārt, VDAR 16. pantā noteiktās tiesības uz labojumu veikšanu var tikt ierobežotas tikai ar nosacījumiem, kas izklāstīti šīs regulas 23. pantā, lasot to tās 73. apsvēruma kontekstā. Tādējādi dalībvalsts savā tiesību sistēmā var it īpaši paredzēt šo tiesību ierobežojumus attiecībā uz personas datiem, kas iekļauti publiskos reģistros, kuri tiek uzturēti vispārējās sabiedrības interesēs. Tomēr

šajā gadījumā, kā ģenerāladvokāts būtībā norādījis secinājumu 44. punktā, no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem neizriet, ka Ungārijas likumdevējs būtu ierobežojis nedz minēto labošanas tiesību tvērumu, ievērojot VDAR 23. pantā izklāstītos nosacījumus, nedz arī to, ka patvēruma jautājumos kompetentā iestāde savu atteikumu veikt lūgto labojumu būtu pamatojusi, atsaucoties uz šādu likumīgu ierobežojumu. Proti, neskarot pārbaudi, kas jāveic iesniedzējtiesai, šķiet, ka šis atteikums ir balstīts nevis uz leģislatīvu pasākumu, kas pieņemts saskaņā ar VDAR 23. pantu, bet gan uz apsvērumu, ka VP neesot sniedzis pierādījumus par savu dzimumidentitāti.

37 Katrā ziņā dalībvalsts nevar atsaukties uz to, ka tās tiesību aktos nav paredzēta transidentitātes juridiskās atzīšanas procedūra, lai liegtu tiesības veikt labojumus. Šajā ziņā jāatgādina, ka, lai gan Savienības tiesības neietekmē dalībvalstu kompetenci attiecībā uz personu civilstāvokli un viņu dzimumidentitātes juridisku atzīšanu, tomēr šīm valstīm, īstenojot šo kompetenci, jāievēro Savienības tiesības. Tādējādi valsts tiesiskais regulējums, kas liedz transpersonai tās dzimumidentitātes neatzīšanas dēļ izpildīt nosacījumu, kas nepieciešams tādu Savienības tiesībās aizsargātu tiesību izmantošanai kā šajā gadījumā Hartas 8. panta 2. punktā nostiprinātās un VDAR 16. pantā konkretizētās tiesības, principā jāuzskata par nesaderīgu ar Savienības tiesībām (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2024. gada 4. oktobris, *Mirin*, C-4/23, EU:C:2024:845, 53. un 60. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

38 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu atbildams, ka VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka ar to valsts iestādei, kas atbildīga par publiska reģistra uzturēšanu, ir noteikts pienākums labot personas datus par fiziskas personas dzimumidentitāti, ja šie dati nav precīzi šīs regulas 5. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

Par otro un trešo jautājumu

39 Ar otro un trešo jautājumu, kuri jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts ar savu administratīvo praksi tiesības labot publiskajā reģistrā iekļautos fiziskas personas datus par dzimumidentitāti var padarīt atkarīgas no pierādījumu, tostarp pierādījumu par dzimummaiņas operāciju, sniegšanas.

40 Kā ģenerāladvokāts norādījis secinājumu 47. punktā, VDAR 16. pantā nav precizēts, kādus pierādījumus pārzinis var pieprasīt, lai pierādītu, ka personas dati, kurus fiziska persona lūdz labot, ir neprecīzi.

41 Šajā kontekstā, lai gan datu subjektam, kas vēlas labot šos datus, var tikt prasīts iesniegt atbilstīgus un pietiekamus pierādījumus, kurus, ņemot vērā lietas apstākļus, no šīs personas var saprātīgi pieprasīt, lai pierādītu šo datu neprecizitāti (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2022. gada 8. decembris, *Google* (Atsauču uz apgalvoti nepatiesu saturu atsaistīšana), C-460/20, EU:C:2022:962, 68. un 72. punkts), tomēr, kā norādīts šī sprieduma 36. punktā, jāatgādina, ka dalībvalsts var ierobežot tiesību uz labošanu izmantošanu tikai, ievērojot VDAR 23. pantu.

42 VDAR 23. panta 1. punktā paredzēts, ka saskaņā ar Savienības vai dalībvalsts tiesību aktiem, kas piemērojami pārzinim vai apstrādātājam, ar leģislatīvu pasākumu var ierobežot šīs regulas 12.–22. pantā un 34. pantā, kā arī tās 5. pantā paredzēto pienākumu un tiesību darbības jomu, ciktāl šī pasākuma tiesību normas atbilst minētās regulas 12.–22. pantā paredzētajām tiesībām un pienākumiem, tomēr ar nosacījumu, ka ar šādu ierobežojumu tiek ievērota pamattiesību un pamatbrīvību būtība un ka tas demokrātiskā sabiedrībā ir nepieciešams un samērīgs pasākums, lai sasniegtu konkrētus šajā pašā regulā uzskaitītos mērķus, piemēram, svarīgus Savienības vai

dalībvalsts vispārējo sabiedrības interešu mērķus. Kā norādīts šī sprieduma 36. punktā, tiesības veikt labojumus var tikt ierobežotas saistībā ar publiskiem reģistriem, kas tiek uzturēti vispārējās sabiedrības interesēs, it īpaši, lai nodrošinātu šo reģistru uzticamību un konsekvenci.

43 Šajā gadījumā no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka attiecīgā dalībvalsts ir ieviesusi administratīvo praksi, saskaņā ar kuru transpersonas tiesību labot publiskā reģistrā iekļautos datus par tās dzimumidentitāti īstenošana ir pakārtota pierādījumiem par dzimummaiņas operāciju. Šāda administratīvā prakse rada tiesību labot datus ierobežojumu, kuram jāatbilst VDAR 23. pantā paredzētajiem nosacījumiem, kā atgādināts divos iepriekšējos šā sprieduma punktos.

44 Pirmkārt, jānorāda, ka šī administratīvā prakse neatbilst prasībai, ka dalībvalsts tiesībās VDAR 16. pantā paredzēto tiesību darbības jomu var ierobežot tikai ar leģislatīvu pasākumu palīdzību. Proti, neskarot pārbaudi, kas jāveic iesniedzējtiesai, šķiet, ka Ungārijas tiesībās nav ietverts neviens leģislatīvs pasākums attiecībā uz piemērojamām pierādīšanas prasībām saistībā ar patvēruma reģistrā ierakstīto personu dzimumidentitātes datu labošanu.

45 Otrkārt, šāda administratīvā prakse apdraud Hartā garantēto pamattiesību būtību un it īpaši tās attiecīgi 3. un 7. pantā minēto tiesību uz personas neaizskaramību un tiesību uz privātās dzīves neaizskaramību būtību.

46 Šajā ziņā jāatgādina, ka saskaņā ar Hartas 52. panta 3. punktu tajā garantētajām tiesībām ir tāda pati nozīme un apjoms kā atbilstošajām ECPAK garantētajām tiesībām, kas ir minimālās aizsardzības slieksnis (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 4. oktobris, *Mirin*, C-4/23, EU:C:2024:845, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

47 No Eiropas Cilvēktiesību tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Hartas 7. pantam atbilstošais ECPAK 8. pants aizsargā personas dzimumidentitāti, kas ir privātās dzīves pamatelements un viens no tās intīmākajiem aspektiem. Tādējādi šī tiesību norma ietver ikvienas personas tiesības noteikt savas cilvēka identitātes elementus, un tas ietver transpersonu tiesības uz personisko piepildījumu un fizisko un morālo neaizskaramību, kā arī uz viņu dzimumidentitātes respektēšanu un atzīšanu. Šajā ziņā ar minēto 8. pantu valstīm papildus negatīviem pienākumiem, kuru mērķis ir aizsargāt transpersonas pret valsts iestāžu patvaļīgu iejaukšanos, ir noteikti pozitīvi pienākumi, un tas nozīmē arī efektīvu un pieejamu procedūru ieviešanu, nodrošinot viņu tiesību uz dzimumidentitāti efektīvu ievērošanu. Turklāt, ņemot vērā šo tiesību īpašo nozīmi, dalībvalstīm šajā jomā ir tikai ierobežota novērtējuma brīvība (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 4. oktobris, *Mirin*, C-4/23, EU:C:2024:845, 64. un 65. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

48 Šajā kontekstā Eiropas Cilvēktiesību tiesa citastarp ir nospriedusi, ka transpersonas dzimumidentitātes atzīšana nevar tikt pakārtota tādu ķirurģisku manipulāciju faktam, kuras šī persona nevēlas veikt (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2021. gada 19. janvāris, X un Y pret Rumāniju, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, 165. un 167. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).

49 Visbeidzot, treškārt, tāda administratīvā prakse kā pamatlietā aplūkotā katrā ziņā nav nedz nepieciešama, nedz samērīga, lai nodrošinātu tāda publiskā reģistra kā patvēruma reģistrs uzticamību un konsekvenci, jo medicīniskā izziņa, tostarp iepriekš veikta psihodiagnostika, var

būt atbilstošs un pietiekams pierādījums šajā ziņā (šajā nozīmē skat. ECT spriedumu, 2017. gada 6. aprīlis, A.P., *Garçon* un *Nicot* pret Franciju, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, 139. un 142. punkts).

50 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz otro un trešo jautājumu atbildams, ka VDAR 16. pants jāinterpretē tādējādi, ka, lai īstenotu tiesības labot publiskā reģistrā iekļautos fiziskas personas datus par dzimumidentitāti, šai personai var būt pienākums sniegt atbilstošus un pietiekamus pierādījumus, ko no minētās personas var pamatoti pieprasīt, lai pierādītu šo datu neprecizitāti. Tomēr dalībvalsts ar administratīvu praksi nekādā gadījumā nedrīkst šo tiesību izmantošanu pakārtot nosacījumam iesniegt pierādījumus par dzimummaiņas operāciju.

Par tiesāšanās izdevumiem

51 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 16. pants

jāinterpretē tādējādi, ka

ar to valsts iestādei, kas atbildīga par publiska reģistra uzturēšanu, ir noteikts pienākums labot personas datus par fiziskas personas dzimumidentitāti, ja šie dati nav precīzi šīs regulas 5. panta 1. punkta d) apakšpunkta izpratnē.

2) Regulas 2016/679 16. pants

jāinterpretē tādējādi, ka,

lai īstenotu tiesības labot publiskā reģistrā iekļautos fiziskas personas datus par dzimumidentitāti, šai personai var būt pienākums sniegt atbilstošus un pietiekamus pierādījumus, ko no minētās personas var pamatoti pieprasīt, lai pierādītu šo datu neprecizitāti. Tomēr dalībvalsts ar administratīvu praksi nekādā gadījumā nedrīkst šo tiesību izmantošanu pakārtot nosacījumam iesniegt pierādījumus par dzimummaiņas operāciju.

[Paraksti]